УДК 334.012.64:332.14

МАЛИЙ БІЗНЕС ЯК ДРАЙВЕР СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ГРОМАД У ПЕРІОД ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

О. Горпинченко, кандидат економічних наук, доцент
Д. Андрощук, здобувач третього рівня вищої освіти
Центральноукраїнський національний технічний університет

Малий бізнес відіграє важливу роль у забезпеченні соціально-економічного розвитку територіальних громад, особливо в умовах відновлення України після масштабних кризових викликів. Саме сектор малого підприємництва формує основу локальної економіки, створює нові робочі місця, забезпечує наповнення місцевих бюджетів та сприяє підвищенню рівня зайнятості населення. На відміну від великого бізнесу, малі підприємства здатні швидше адаптуватися до змін ринкового середовища, реагувати на потреби громади та підтримувати економічну активність навіть у складних умовах. Розвиток малого бізнесу стимулює конкуренцію, сприяє появі нових послуг і товарів, активізує самозайнятість населення та формує сприятливе середовище для розвитку підприємницької ініціативи.

У період відновлення України значення малого бізнесу суттєво посилюється, оскільки саме він здатний стати одним із ключових механізмів економічної стабілізації громад. Відновлення інфраструктури, розвиток сфери послуг, аграрного сектору, локального виробництва та креативних індустрій значною мірою залежатиме від активності малого підприємництва. Крім економічної функції, малий бізнес виконує також важливу соціальну місію, оскільки сприяє поверненню населення до громад, підтримує внутрішньо переміщених осіб через працевлаштування та створює умови для відновлення соціальної стабільності.

Разом із тим, у сучасних умовах малий бізнес стикається з низкою серйозних проблем. Наслідки воєнних дій спричинили руйнування виробничих потужностей, порушення логістичних ланцюгів, дефіцит фінансових ресурсів та скорочення платоспроможного попиту населення. Значна частина підприємців зазнала втрат через релокацію бізнесу, нестачу кадрів або невизначеність економічної ситуації. Додатковими викликами залишаються інфляційні процеси, зростання вартості енергоресурсів та складність доступу до кредитування. Для багатьох малих підприємств саме фінансова нестабільність стає головною перешкодою для подальшого розвитку.

Водночас період післявоєнного відновлення відкриває нові перспективи для малого бізнесу. Очікується зростання попиту на будівельні послуги, локальне виробництво, цифрові технології, сферу освіти, медицини та побутового обслуговування. Важливими чинниками підтримки підприємництва можуть стати державні програми стимулювання, міжнародна фінансова допомога, грантові проєкти та розвиток партнерства між бізнесом і громадами. Особливого значення набуває цифровізація бізнес-процесів, яка дозволяє підприємствам підвищувати ефективність діяльності та розширювати ринки збуту.

Список літератури

1. Горпинченко, О.В., Особливості менеджменту ІТ-продуктів та послуг господарюючих суб'єктів в контексті розвитку економіки знань: сучасні виклики та можливості / О.В., Горпинченко Д.А.Андрощук - Вип. 11 (44). – Кропивницький: ЦНТУ, 2024.С.137-245 - (Препринт. Центральноукраїнський науковий вісник ; ISSN 2663-1644 (on-line). https://economics.kntu.kr.ua/pdf/11(44)/11(44)_2024.pdf